odbornika dr. Verstovšeka, ki nas je vodil v Gradcu do vseh merodajnih činiteljev ter se sploh mnogo trudil za nas, za kar mu gre vsa čast in hvala! Zahtevali smo, da se pri odmeritvi draginjske doklade za leto 1917 a priori določi znesek 40.000 K za 3. krajevni razred, dosegli pa smo žalibože samo 10.000 K, to je znesek, ki se je zdaj pred par tedni razdelil med oženjene učitelje 3. krajevnega plačilnega razreda. To je sicer mali uspeh, a uspeh je vendar in svedoči jasno, da se pričenja tajati led, v katerega je bil vkovan 3. krajevni plačilni razred!

Dne 22. julija 1917 je štajerski Lehrerbund v svoji odborovi seji — ki so se je udeležili vsi štirje slovenski odborniki — soglasno sklenil, da zahteva vojno doklado v isti izmeri, kakor jo dobivajo državni uradniki. Zajedno se je sklenilo, da se do ugotovitve te zahteve opuste vse separatistične težnje, na pr. upoštevanje 3. krajevnega plačilnega razreda itd. Ker pa je tovariš Pavel Flerè z dobro utemeljeno vlogo Zvezi dokazal, da bi se napotila z uveljavljenjem sklepa štajerskega Lehrerbunda učiteljem 3. krajevnega razreda k stari krivici nova občutna krivica, je Zveza podatke tovariša Flerèta natanko prerešetrila, spopolnila in popravila ter razširila v spomenico, ki jo je izročila Lehrerbundu v upoštevanje ne kot separatistično željo Zveze, ampak z namenom, da se zabrani vsaka nova krivica in tako okrepi naša organizacija. Jedro te spomenice tvori zahteva, da se naj za prisojo vojne draginjske doklade jemlje za vse tri krajevne plačilne razrede kot enotni temelj osnovna plača 1. krajevnega plačilnega razreda.

Nadalje se je Zveza potegnila za učiteljske zakonske dvojice, katerih Lehrerbund v svoji spomenici na dež. odbor namenoma ni omenil, ker stoji na stališču, da naj dobi vsaka učiteljska oseba polno draginjsko doklado. Tega stališča pa ne priznava deželni odbor, kajti iz male notice v listnici uredništva Pädagogische Zeitschrift z dne 10. septembra 1917 je razvidno, da hoče dež. odbor pri učiteljskih zakonskih dvojicah dati možu celo doklado, ženi pa samo polovico doklade samskih učiteljev. V tej zadevi so se oglasili pri Zvezi zastopniki učiteljskih zakonskih dvojic sami povdarjajoč, da je napačno tozadevno stališče Lehrerbunda prav tako kakor stališče dež. odbora. Da bi se pri učiteljskih zakonskih dvojicah štela oba kot omožena, oziroma oženjena z otroci, bi bilo nesmiselno in celo krivično, kajti potem bi se morali skupni otroci obeh dvakrat šteti! Neutemeljeno pa je tudi stališče dež. odbora, ki hoče ženi učiteljskih zakonskih dvojic dati samo pol doklade samcev, ko vendar ta žena svoje službeno mesto polno izpolnjuje in ne samo na pol! Vsled tega je Zveza izročila Lehrerbundu utemeljeno spomenico, da prisodi deželni odbor pri učiteljskih zakonskih dvojicah možu polno doklado oženjenih, ženi pa celo doklado samcev.

Iz teh podatkov je razvidno, da je štajerska učiteljska organizacija vedno na delu in človek bi mislil, da se tej organizaciji z vso vnemo pridružuje vse štajersko učiteljstvo obeh narodnosti. Žal, da temu ni tako! Še vedno je mnogo učiteljev in učiteljic, posebno na slovenskih šolah, ki ne uvidevajo ali nočejo uvidevati koristi organizacije ter stoje separatistično ob strani. Ni jih pa sram, biti deležnim dobrot in uspehov organizacije. Vsa učiteljska društva naj še enkrat poskusijo, da spravijo te izgubljene ovce pod okrilje organizacije. Ako pa tega zadnjega klica ne bodo slišali, jih bo treba smatrati kot rak-rano na našem učiteljskem telesu, ki jo bo treba izrezati z radikalnimi sredstvi tako med slovenskimi kakor med nemškimi učitelji. In ni dvoma, da bo učiteljska organizacija taka sredstva našla!

Veliko pa je tudi učiteljev in učiteljic, ki so člani organizacije samo na papirju, ne pa v dejanju. Ti papirnati pseudo-člani dolgujejo že po več let svojo članarino domačemu učiteljskemu društvu ter so krivi, da so društvene blagajne prazne in ne morejo izpolniti svojih obveznosti napram osrednjim organizacijam, to je štajerski Zvezi in avstrijski jugoslovanski Zavezi.

Pribiti pa je treba tudi dejstvo, da so nekatera učiteljska društva sama kriva teh žalostnih razmer. Nekatera društva ne store zdaj v vojnem času prav ničesar! To stališče je bilo mogoče umestno v začetku vojne, a danes ne velja več! Ako so predsednik in drugi odborniki odsotni, naj se lotijo dela za učiteljsko organizacijo drugi tovariši in tovarišice. Posebno naj se potrudijo, da se priredi v najkrajšem času društveno zborovanje in da se plača vsa zaostala članarina. Skrbe pa naj tudi za to, da plača vse učiteljstvo brez razločka določene % prispevke za učiteljski vojni pomožni sklad in sicer učiteljstvo 1. kraj. plač. razreda 3%, 2. razreda 2% in 3. razreda 1% od vojne draginjske doklade za 1917 in njenega 50% poviška.

Prihodnjič enkrat objavimo v natančnem izkazu, kako so posamezna štajerska učiteljska društva poravnala svoje letne prispevke Zvezi in Zavezi. Že danes pa moramo izreči začudenje, da so nekatera društva vse svoje obveznosti na vse strani do pičice poravnala, druga pa dolgujejo za več let. In vendar razmere na slovenskem Štajerskem niso toliko različne, da bi bil utemeljen tako velik razloček. Vederemo!

Učiteljsko društvo za ormoški okraj je po dolgem času zopet zborovalo v četrtek dne 2. avgusta 1917., v ormoški okoliški šoli. Skoraj polnoštevilna udeležba je jasno dokazala, da je še med nami tista smisel za organizacijo, po kateri se je naše društvo vedno odlikovalo. Navzočih je bilo 24 članov ter kot gosta tovarišici Zorka Trstenjakova (Hum) in Anica Hercogova (Središče). Upajmo, da jih pri prihodnjem zborovanju lahko pozdravimo kot redni članici našega društva. Razven šole na Runču so bile zastopane vse šole v okraju.

Vse navzoče prisrčno pozdravi društveni predsednik tov. Rajšp ter se posebno tudi spominja tistih tovarišev, ki opravljajo vojaško službo. Vsem tem se odpošljejo pismeni pozdravi. Nato se spomni smrti cesarja Franca Jožefa I., ki ga slavi posebno kot ustanovnika in graditelja novodobne šole. Končno poda vdanostno izjavo cesarju Karlu I. ter slovesno izjavlja, da hočemo tudi naprej v srcih v pouk in vzgojo nam izročene mladine negovati in krepiti ljubezen in zvestobo do naše lepe Avstrije in do prejasne vladarske rodovine. Nadalje čestita tov. Kosiju povodom imenovanja ravnateljem ter tovarišem Robertu Košarju, Ivanu Najžerju, Adolfu Rosini in Ivanu Žolnirju k odlikovanjem, ki so si jih pridobili imenovani tovariši v zvestem izpolnjevanju vojaških dolžnosti.

Potem se prečitajo zapisnik zadnjega zborovanja z dne 4. marca 1915, ter zapisnika dveh odborovih sej.

Tov. predsednik poda nato poročilo o društvenem delovanju. Iz njega je bilo razvidno, da naše društvo ni spalo vkljub temu, da ni zborovalo dolgo časa, ampak je na tihem delovalo za dobrobit učiteljskega stanu.

Ravnatelj tov. Kosi poroča o učiteljevem delu in njega prizadevanju v službi za ljudsko prehrano. Šolska vodstva so postala uradne izdajalnice krušnih, sladkornih in drugih kart. S tem se je učiteljstvu naprtilo zopet mnogo dela in truda in, ker se drži natančno svojih predpisov, tudi mnogo sovraštva med ljudstvom. Na podlagi raznih vprašanj si je hotel predavatelj ustvariti jasno sliko, kako se postopa po drugih šolah. Da se doseže povsod enotno postopanje in to na podlagi natančnih oblastvenih navodil, se odpošlje deputacija obstoječa iz vseh šolskih voditeljev v okraju na c. kr. okrajno glavarstvo, ki naj predloži merodajnim činiteljem vse tozadevne želje pa tudi naše lastne aprovizacijske težnje.

Končno se je sklenilo, da začnemo zopet redno zborovati in se vrši prihodnje zborovanje po potrebi meseca novembra, na vsak način pa občni zbor v januarju 1918. —lč.

Kranjske vesti.

—r— **Razpis učne službe.** V kranjskem šolskem okraju se v stalno nameščenje in sicer le za ženske učne môči razpisuje učno mesto na štirirazredni ljudski šoli v Poljanah. Redno opremljene prošnje je predpisanim službenim potom vložiti pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Kranju do 10. novembra 1917. — Prosilke, ki v kranjski javni učiteljski službi še niso stalno nameščene, morajo z državnozdravniškim izpričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobne za šolsko službo.

—r— **Iz c. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega.** O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v soboto, dne 29. septembra t. l. smo prejeli nastopno poročilo. Predsednik proglasi sklepčnost in otvori sejo. Zapisnikar oglasi bistvene kurencije, ki se vzemo na znanje. Zapisnik zadnje izredne seje z dne 24. avgusta 1917 odobri se brez ugovora. Za razpisano službo stalnega učitelja na II. mestni deški šoli se predloži terno-predlog. Napram nameravanem stabiliziranju ljubljanskih dnevnih zavetišč, se zavzame stališče, o čemur je poročati c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Prošnje za dovolitev daljših dopustov se predlože priporočilno c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Poročilo o končni uredbi pouka na javnih mestnih ljudskih šolah ob pričetku tekočega šolskega leta 1917-1918 se vzame na znanje. Sklene se c. kr. deželnemu šolskemu svetu priporočati, da se vse učiteljice, ki so doslej samostojno in brezplačno poučevale, za svoje delo honorirajo. — Poročilo o nadzorovanju mestne trirazrednice na Karolinski zemlji v šolskem letu 1916-1917 se vzame na znanje in se ima c. kr. deželnemu šolskemu svetu predložiti v končno odobrenje. Stalni učiteljici Kalinovi se pripozna VI. petletnica od 1. avgusta 1917. O napredovanju tukajšnjega učiteljstva na višje plačilne stopnje s 1. januvarjem 1918 se c. kr. deželnemu šolskemu svetu predlože nasveti. — Odobri se nekaj internih nasvetov in pojasne se nekatera stavljena vprašanja, na kar predsednik zaključi sejo. —

—r— **Iz ljudskošolske službe.** Tovariša Antona Draščka, nadučitelja v Zalogu pri Ljubljani, ki je od izbruha vojne v vojaški službi, nadomešča letos Pavla Beličeva; v vojaški službi se nahajajočega učitelja Josipa Stojkoviča nadomešča v Borovnici suplentka Amalija Kredarjeva, dosedaj suplentka v Radomljah; mobiliziranega učitelja Vincenca Zaletela suplira v Postojni na ljudski šoli Ivanka Dolenčeva; obolelo učiteljico v Dol. Nemški vasi Karolino Kuchlerjevo nadomešča suplentka Albina Ahačičeva, obolelo Stanislavo Rogljevo, učiteljico v Boštanju pa suplentka Erna Turkova; za začasno učiteljico na ljudski šoli v Bojancih je imenovana Julija Maričeva, prej v Starem trgu; začasna učiteljica na Jesenicah na Gorenjskem je postala suplentka Silva Šušteršičeva; za suplentko na ljudski šoli v Vipavi je imenovana Marija Lavrenčičeva; za začasno učiteljico v Budanjah je imenovana suplentka Marija Punčuhova; za suplentke so imenovane: Ana Kodermannova na dekliški šoli v Novem mestu, Ana Plevnikova, ki nadomešča zaradi študij na dopustu se nahajočo učiteljico Antonijo Patisekovo v Dragatušu, Helena Kraigherjeva, ki nadomešča vpoklicanega učitelja Miroslava Sadarja v Postojni, učiteljska kandidatka Pavla Macarolova, ki suplira v Matenji vasi, za začasno učiteljico v Rovtah je imenovana učiteljica na zasilni šoli v Zavratcu, Frančiška Miklavčičeva pouk v Zavratcu je poverjen ondotnemu duhovniku Ivanu Miklavčiču; za začasno učiteljico v Dobrepolju je imenovana učiteljska kandidatka Gabriela Jakšetova; vpoklicanega učitelja Rudolfa Pečenika v Dobrepolju suplira učit. kandidatka Berta Podbojeva, obolelega nadučitelja Ivana Lacknerja v Travi pa Josipa Ruklijeva; dosedanja začasna učiteljica v Dobrepolju Marija Mavrinova suplira v Dragi, Marija Trefaltova pa v Farivasi; obolelega učitelja na osemrazredni deški ljudski šoli v Spod. Šiški Franca Petriča nadomešča začasna učiteljica Ivanka Kalanova; kandidatka Matilda Dolenčeva je imenovana za suplentko in voditeljico na enorazredni ljudski šoli na Jezeru ter se ji je poveril tudi pouk na Otoku; v vojaški službi se nahajajočega učitelja v Dražgošah Viktorja Kregarja suplira bivša učiteljica v Trnovem Alojzija Jegličeva; mobiliziranega nadučitelja Alojzija Lilijo v Polšniku nadomešča Olga Doljakova; obolelo učiteljico Katarino Vilharjevo v Št. Petru na Krasu nadomešča suplentka Pavlina Herbstova; učiteljski kandidatki Marija Jurmanova je imenovana za suplentko na I. mestni deški ljudski šoli, Danica Lederhasova pa na nemški mestni dekliški šoli v Ljubljani; obolelo učiteljico Heleno Sodjevo na Jesenicah nadomešča Alojzija Kunčičeva, Apolonijo Faturjevo v Mošnjah pa Ludmila Rapetova; za začasno učiteljico na ljudski šoli na Brdu je imenovana Alojzija Krsnikova; obolelo učiteljico Frančiško Trpinčevo v Blagovici nadomešča učit. kandidatka Marija Maleńškova, Nežo Klun v Kuzelju pa Ivana Knapova; vpoklicanega učitelja Rudolfa Kneza v Šent Vidu pri Brdu suplira bivša suplentka na Rovih Ana Krsnikova, vpoklicanega učitelja na Rovih Albina Smoleta bivša suplentka pri Sv. Trojici Balbina Schnablova in vpoklicanega učitelja Kornelija Igliča pri Sv. Trojici pa absolvirana učit. kandidatka Marija Tomčeva.

Štajerske vesti.

—š— **Društvo »Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks«.** Dne 21. avgusta t. l. so pregledovalci računov Edvard Grill, Emanuel Sturm in Rudolf Wernbacher v hiši društvenega predsednika in blagajničarja Ivana Slane v Gaishornu izvršili pregled društvenih računov in društvenega imetja za čas od 20. avgusta 1916 do 19. avgusta 1917. Pregledovalci računov so se prepričali, da so obsežni računi v vseh delih popolnoma pravilni in da izkazano imetje tudi točno obstoja. V zgoraj navedenem razdobju so znašali dohodki 27.555 K 23 vin., od tega na posmrtnih doneskih 18.041 K. Izdatki so znašali 19.388 K 15 vin., od teh posmrtni izdatki 15.650 K. Iz tega izhaja blagajniški preostanek 8167 K 08 vin. Ako k temu prištejemo blagajniški preostanek z dne 19. avgusta 1916 po 69.894 K 19 vin., je imelo društvo dne 21. avgusta 1917 imetja 78.061 K 27 vin. O dtega je 60.000 K naloženih v vojnih posojilih. — Novo društveno statistiko za leto 1917 razpošljemo članom v prihodnjih dneh.

Istrske vesti.

—i— **Učitelj brez stanovanja in hrane.** Iz Foškulina v Istri poročajo, da tjakaj došli učitelj Rubeša še vedno ni dobil ne stanovanja ne hrane. Tako hudo je v tej občini za hrano, da ljudje lakote umirajo. Šolo ljubijo, pa s težkim srcem zavračajo učitelja, katerega bi ob drugih prilikah z odprtimi rokami vsakdo sprejel pod svojo streho in povabil k svoji mizi.

Splošni vestnik.

Njegova ekscelenca gospod minister dr. Ivan vitez Žolger je podaril »Slovenski Matici«, katere ustanovnik je že davno, z ozirom na težavni položaj, ki se v njem nahaja društvo, znesek **100 kron** z željo, da se »Slovenska Matica« nadalje ugodno razvijaj, in z zagotovilom, da je blagemu rodoljubu »nje nadaljni prospeh zelo pri srcu«. Slava!

Redni profesor slovanske filologije na graškem vseučilišču je postal dosedanji izredni profesor dr. Rajko Nachtigall.

Darovi za učiteljski konvikt. Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice 50 K. Družba v Metliki po g. E. Ganglu 7 K. Tov. Ivan Kelc, nadučitelj v Novi Štifti 2 K 20 vin. kot posmrtnina Karlu Widru. Metliški učiteljski zbor od poviška vojne draginjske podpore 34 K in sicer so darovali: tov. Barlè Konrad 5 K; tov. Brežnik Mara 3 K; tov. Gabrščck Marička 3 K; tov. Golia Cirila 3 K; tov. Vadjan Ljubica 5 K; tov. Zakrajšek Micika 5 K; gospa Morela Malči, soproga tovariša Leopolda Morele, ki že 3 leta brani domovino 5 K; tov. Barlè Konrad namesto cvetja na gomilo ljubega Francita Kobau, slušatelja Franc Jožefove akademije 5 K. — Učiteljska tiskarna v počeščenje Karel Widrovega spomina 20 K. Ljubljansko učiteljstvo namesto venca na grob Karlu Widru in sicer: Jakob Dimnik 10 K; Juraj Režek 2 K; Luka Jelenc 2 K; Jakob Furlan 2 K; Fran Galè 2 K; Avgust Pirc 1 K; Janko Likar 4 K; Fran Gärtner 2 K; Evgen Legat 4 K; Fran Skulj 2 K; Josip Ambrožič 1 K; Janez Levec 1 K; Fran Marolt 1 K; Alojzij Kecelj 2 K; Andrej Rapè 2 K; Josip Bezlaj 1 K; Anton Likozar 1 K; Fran Črnagoj 5 K. Živili darovalci in nasledniki! Bog plati!

Književnost.

Joža Lovrenčič: Deveta dežela. — Trst 1917. Izdala knjigarna J. Štoka. Tiskala tiskarna »Edinost«. — Str. 96. — Človek z Lovrenčičevo »Deveto deželo« v roki — ne ve, kam bi z njo: med pesmi, med pravljice, med sanje, med uganke? Čudna zmes vsega tega je ta knjiga od prve do zadnje strani. Ploha besed lije od začetka do konca, da ne vidiš in ne veš, kaj in kako in čemu! N. pr. Barva kakor žvižg. Iz ozadja se vijejo črne, sive kače in sičejo, oči jim žare ko brušeni demanti. Močna roka je zgrabila med nje in osinela: obnemogla se ne brani — — celo telo so objele in ga k drevesu prižele ... (Str. 25). Bukve košate ... mi šumijo sinfonijo korenin, debel, vej, listja, gnezd v vejah, solnca, pomladi, žejne suše, dežja, jeseni, vetrov, snega, zime, smrti. O! — Str. 46). Hrepenenje ... pije svojo kri in mre. (Str. 47). Itd. Česa ta zbirka pesmi nima? Tega, česar je pesmi treba — čuvstva! Narejene so z razumom in z namenom, da naj imponujejo po svoji meglovitosti — vihravo in dolgovrstno vržene na papir, da v gostobesednosti, brezobličnosti ter v prisiljenih podobah in priveskih utone zdravo jedro pesnškega domisleka. (Str. 5, 10, 24, 45). Zato ni nič čudnega, ako te pušča knjiga hladnega. Morda utegne kdo misilti, da je le toliko genijalnosti v njej, ki je ne umeje povprečni človek. Potem pa ni namenjena nam, ki smo potrebni zdrave dušne hrane, gorkih, dvigajočih verzov, plamenečih utrinkov duha in umljive besede o tem, kar vidi, čuti in misli pesnikova duša ob pogledih v zunanje in notranje človeško žvljenje, v snovanje, prenavljanje in ustvarjanje prirode — potem je knjiga naslovljena v deželo, ki krije njene tajnosti in zagonetke s svojim imenom. Tega menda noben pesnik ne zahteva od nas, da bi nam sivele lasje, zatopljenim v